

กว่าจะได้ใช้บัตรแมงมุม

กว่าถึงวันนี้ หลังจากที่กระทรวงคมนาคม ที่เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลโครงการดำเนินงานบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม หรือ บัตรแมงมุม เพื่ออัปเดตระบบให้กับเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล และนโยบายอีเพย์เมนต์ (e-Payment) ตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน จาก “บัตรแมงมุม 2.0” ที่ใช้กับบัตรเฉพาะเจาะจงภาคขนส่ง เป็น “บัตรแมงมุม 4.0” เป็นระบบเปิดตามมาตรฐานรูปแบบระบบเทคโนโลยีบัตร EMV (Euro/ MasterCard และ Visa) ที่ใช้ได้ทั้งบัตรเครดิตและเดบิต ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นที่ทราบกันดีว่า “บัตรแมงมุม” ได้มีการดำเนินการมาเป็นเวลานาน ใช้เวลาร่วม 5-6 ปี นับจากปี 2555 ที่สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ส่งต่อให้รถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) แต่เนื่องจากติดปัญหาและอุปสรรคนานัปการ ทำให้มีการเลื่อนการเปิดให้บริการออกไปหลายต่อหลายครั้ง ซึ่งทางสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ได้โผล่หลักได้ออกมาชี้แจงว่า “ที่จริงตั๋วร่วมบัตรแมงมุนั้น สนข.ได้จัดทำระบบการบริหารจัดการรายได้กลางเสร็จไปแล้ว และได้ส่งมอบให้กับการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ไปแล้วตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2560”

อย่างไรก็ตาม ทาง สนข.ก็ยอมรับว่า การพัฒนาระบบบัตรแมงมุมที่ผ่านมา เหมือนทำงานแบบหลงทาง ใช้เทคโนโลยีตกยุคเข้ามาวางระบบ ทำให้การพัฒนาล่าช้าและไม่ตอบโจทย์ยุคสมัย โดยปัจจุบันระบบบัตรแมงมุนถูกพัฒนาเป็นแบบระบบปิดโดยใช้เทคโนโลยี 2.0 หากใครต้องการเข้ามาเชื่อมกับระบบแมงมุนจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของตั๋วร่วมแมงมุนทั้งหมดถึงจะใช้งานได้

ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาสวนทางกับระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่ขณะนี้ใน 127 ประเทศทั่วโลกหันมาใช้ระบบเปิดกันหมดแล้ว และอนาคตต่อไปใครมีบัตรอะไร ก็สามารถไปใช้งานจ่ายค่าโดยสารระบบขนส่งสาธารณะได้ทั้งหมด สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของภาครัฐ ที่ต้องการเปิดกว้างให้

นำบริการขนส่งสาธารณะทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นรถไฟฟ้าทุกสาย รถเมล์ ทางด่วน เรือโดยสาร รถไฟ รถทัวร์ เข้ามาใช้ร่วมกันได้ทั้งหมดภายใต้ระบบเดียวกัน

ดังนั้น สนข.จึงต้องมีการทบทวนแผนการพัฒนาใหม่ เพื่อปรับระบบแมงมุนใหม่ให้เป็นระบบเปิด หรือบัตรแมงมุนยุค 4.0 แทน โดยต้องปรับระบบหลังบ้านเพื่อให้เข้าทันกับยุคสมัยใหม่และสร้างความสะดวกให้ได้สูงสุด ที่ผ่านมาก็เกิดความล่าช้าเกิดขึ้น

สำหรับบัตรแมงมุนเวอร์ชันใหม่นี้ จะรองรับระบบการจ่ายเงินได้ทุกบัตร ไม่ว่าจะเป็นบัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรพรีเพดทุกรูปแบบ รวมถึงบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริษัทยักษ์ใหญ่อื่นๆ ทั่วโลก เช่น มาสเตอร์การ์ด หรือวีซ่า ที่พร้อมพัฒนานำระบบบัตรเครดิต และบัตรเดบิตของตัวเอง ไปเปิดใช้งานแบบระบบเปิดชำระสินค้า บริการต่างๆ ได้ตั้งแต่ปี 63 เป็นต้นไป

อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 22 มิ.ย.นี้ จะเป็นวันแรกของการเปิดบัตรแมงมุนหรือตั๋วร่วม เพื่อส่งเสริมการเดินทางระบบขนส่งสาธารณะด้วยบัตรใบเดียว โดยจะเริ่มแจกนำร่องในวันดังกล่าว 900 ใบ ตามสถานีรถไฟฟ้าสายสีม่วง ซึ่งมีเงินในบัตร 50 บาท หลังจากนั้นจะทยอยแจกอีก 200,000 ใบ จนกว่าบัตรจะหมด สำหรับบัตรแมงมุนที่จะแจกประชาชนนั้น จะเป็นบัตรเปล่าไม่มีเงินอยู่ข้างใน

ทั้งนี้ โดยผู้รับสามารถนำบัตรไปเติมเงินได้ที่เคาน์เตอร์ขายตั๋ว จำนวน 150 บาท แบ่งเป็น ค่ามัดจำบัตร 50 บาท และค่าเดินทาง 100 บาท ซึ่งในช่วงแรกจะเริ่มเชื่อมตั๋วร่วมกับรถไฟฟ้าสายสีม่วงและรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินก่อนในช่วงปลายเดือนนี้ ก่อนขยายไปเชื่อมระบบกับรถเมล์ จำนวน 2,600 คัน และรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงค์ ในวันที่ 1 ต.ค.เป็นต้นไป

คาดว่าบัตรแมงมุนดังกล่าวจะรองรับการใช้งานของผู้โดยสารได้มากกว่าวันละ 3 ล้านคน แบ่งเป็นผู้โดยสารรถเมล์ 2 ล้านคน/วัน ผู้โดยสารรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสีเขียว 8 แสนคน/วัน ผู้โดยสารรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน 3 แสนคน/วัน รถไฟฟ้าสายสีม่วงและรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงค์อีก 1.4 แสนคน/วัน

อย่างไรก็ตาม ก็คงต้องลุ้นกันว่า หลังจากนั้นแล้วการใช้บัตรใบเดียวสามารถใช้บริการระบบขนส่งมวลชนได้ทุกประเภทนั้นจะเกิดขึ้นอย่างเต็มระบบได้ช้าเร็วแค่ไหน แต่เริ่มใช้กับรถไฟฟ้าแค่ 2 สาย คือ สายสีม่วงกับสายสีน้ำเงิน ก็ถือว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีแล้ว จากนั้นก็ต้องลุ้นกันต่อไปว่า หลังจากนั้นแล้วจะให้บริการกับขนส่งมวลชนประเภทใดได้อีก และทุกอย่างจะเดินหน้าอย่างไรราบรื่นเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือไม่.